

Översikter och indikatorer 2022:3

Distansarbete på Åland 2020-våren 2022

Omfattning och möjlighet

Vad skall vi ta med oss in i framtiden?

Ester Laurell

Tillfällig utredare, ÅSUB

19 oktober 2022

Hur såg det ut på Åland?

Vad?

- Definition: "Distansarbete = förvärvsarbete... överenskommelse... utanför den egentliga arbetsplatsen"

Förutsättningar?

- Snabbt, (fast) bredband 100 Mbit/s
På Åland **96 procents** täckning (!)

För vem?

Majoriteten i världen har "närvaroyrken".

Majoriteten av Ålands "sysselsatta arbetskraft" på 15 500 har "närvaroyrken".

Vanligaste yrkena på Åland finns inom vård och omsorg, sociala tjänster, försäljning, städ, bygg.

Transportsektorn är också stor.

Nordregio, allmänt:

färre distansarbetande **på landsbygden**

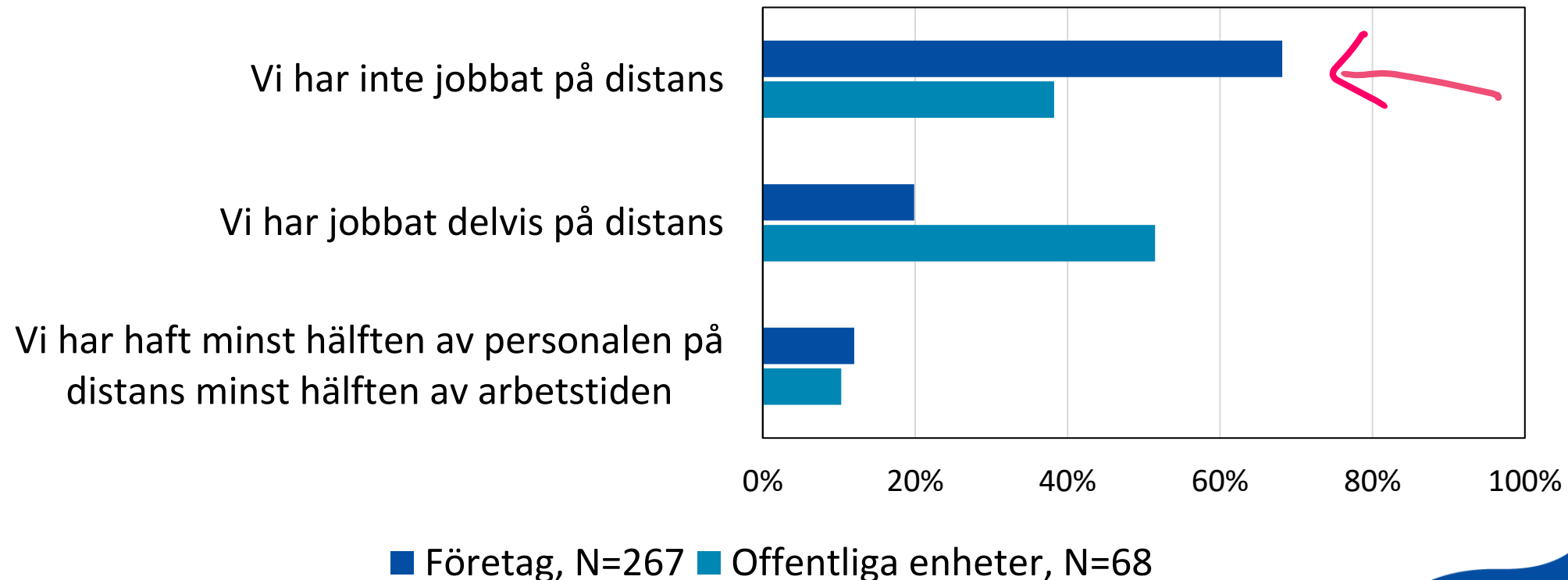
och

i små företag/organisationer > ÅLAND

Omfattning av distansarbete på Åland

32 procent av deltagande **företag**
62 procent av deltagande **offentliga enheter**

åtminstone **någon**
på distans

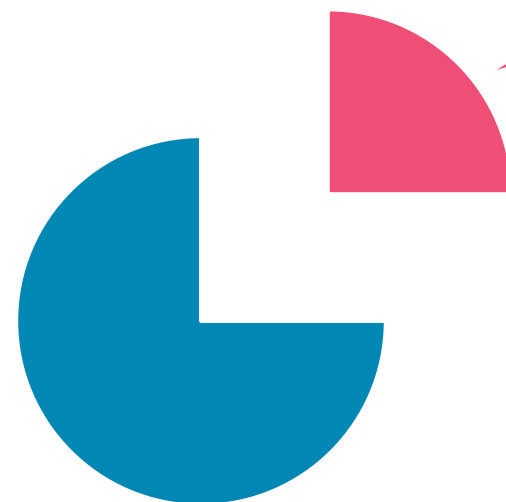

Distansarbete på Åland

Teoretiskt 32 procent distans på Åland enligt Nordregio

i praktiken en lägre andel på Åland, runt 25 procent

(Uppskattat utifrån det **antal personer** som företagen och offentliga enheterna angett och det antal helårsarbetsplatser de representerar)

- På distans minst hälften av arbetstiden i mars 2020
- Har inte jobbat på distans

Administration och ledning, **Företagstjänster, Försäkring och Finans**, förvaltning inom statliga enheter och Ålands landskapsregering

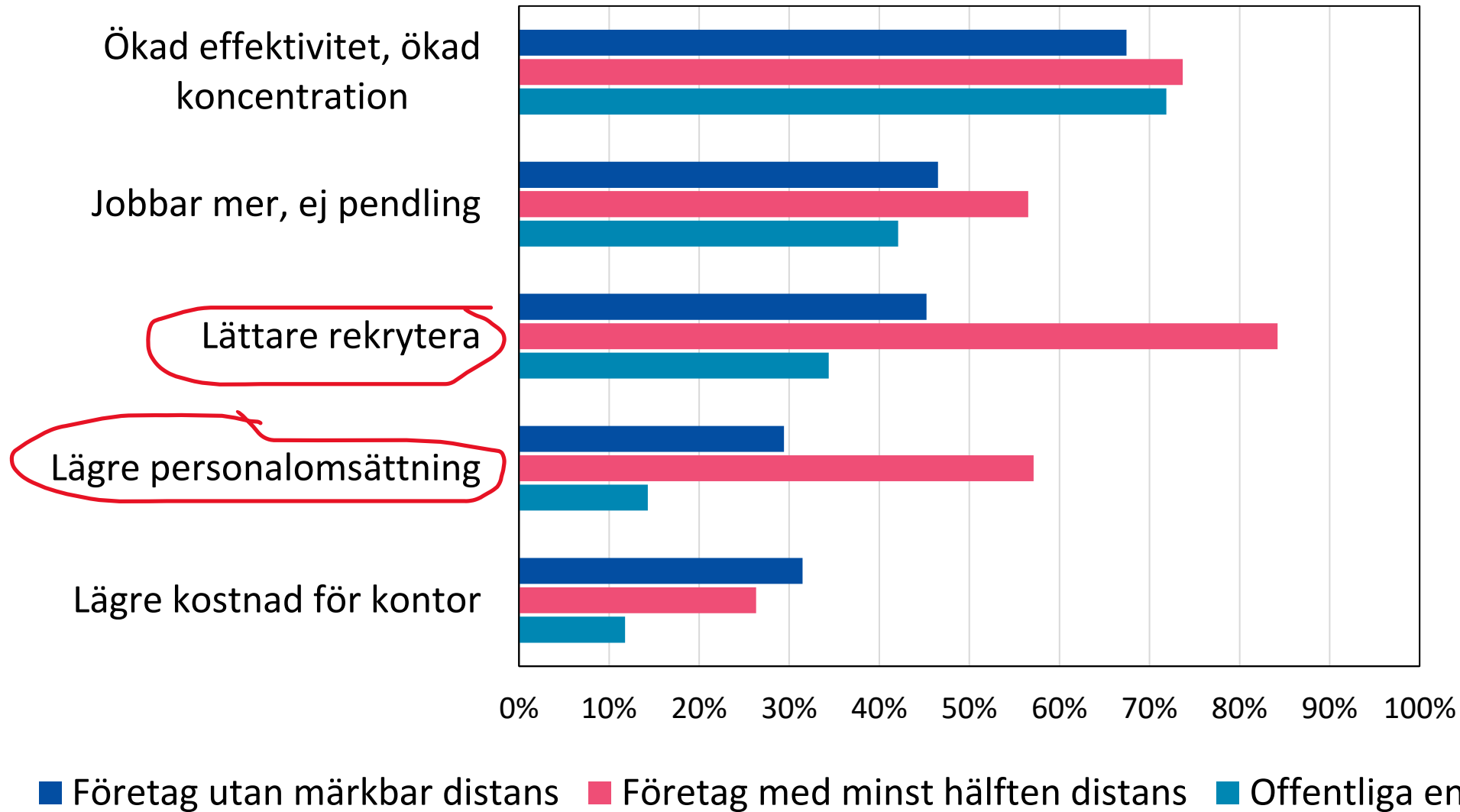

Fördelar och nackdelar?

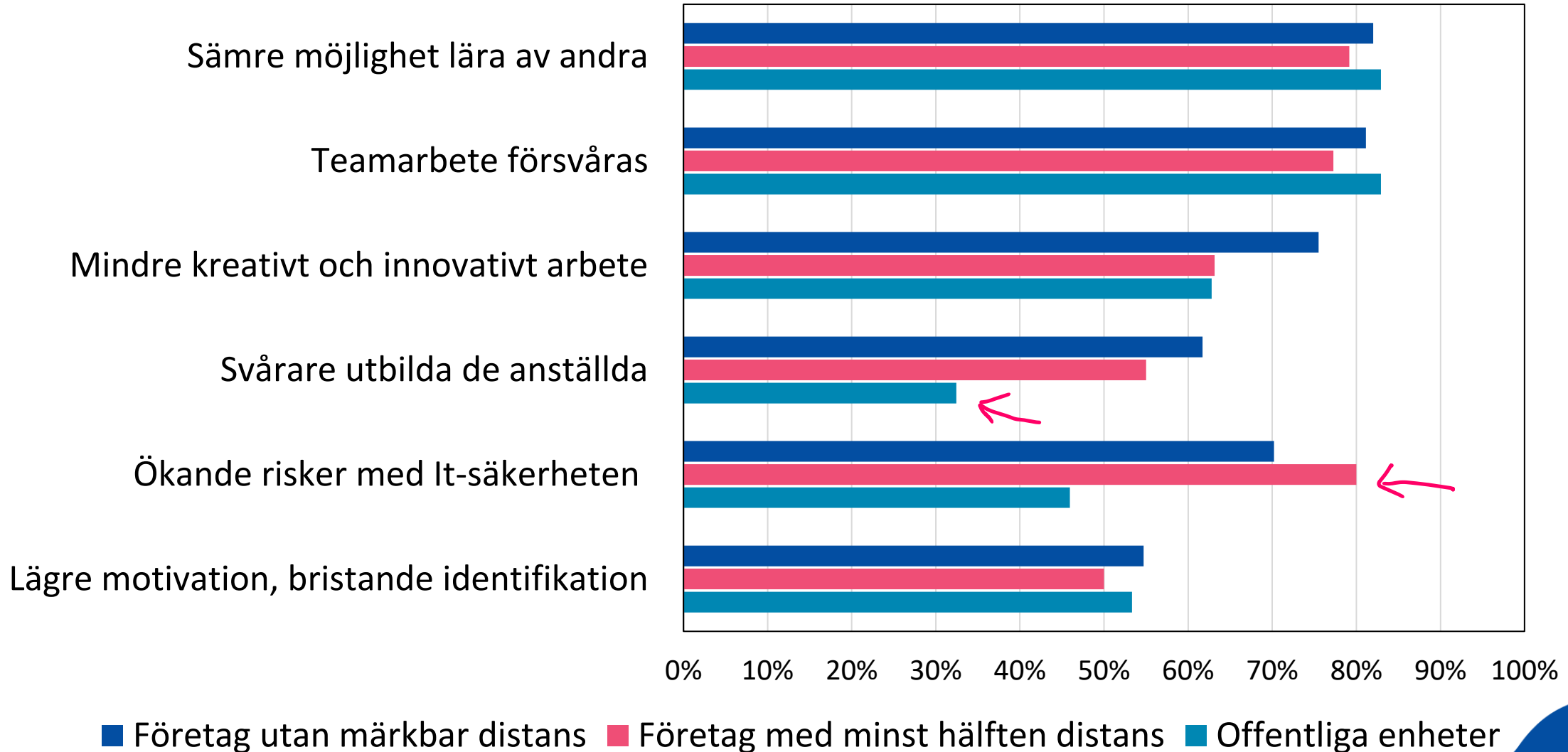
Enligt arbetsgivare och arbetstagare

Fördelar med distansarbete (arbetsgivare)

Nackdelar med distansarbete (arbetsgivare)

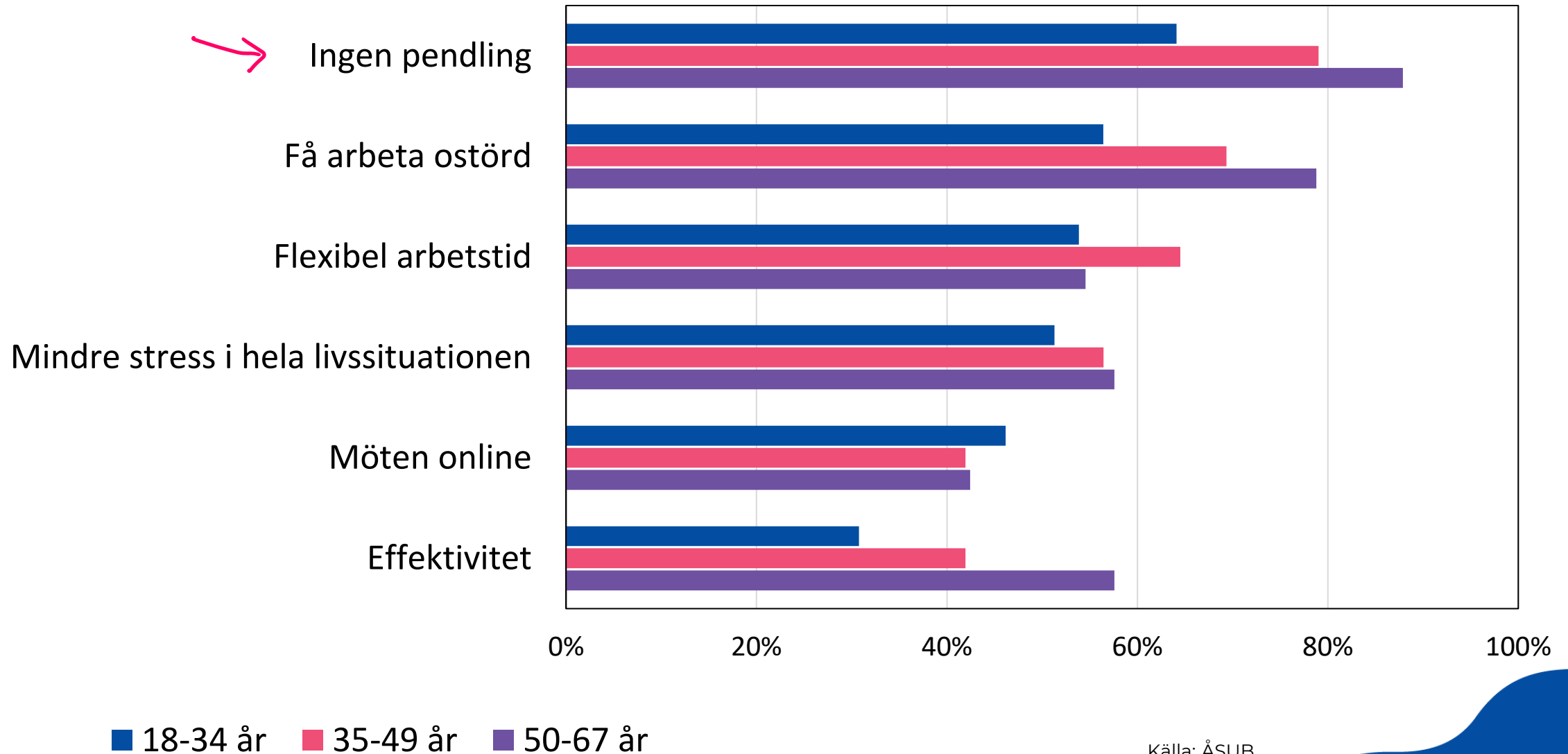

Kommentarer

- *Flexibilitet att **hitta rätt resurser** för företaget, oavsett var den anställda bor.*
 - ***Mindre sjukfrånvaro** pga mindre stress pga **större flexibilitet**.*
 - *Distansarbetet betyder **mindre arbetsresor**, vilket inverkar **hållbart på miljön**.*
 - ***Ökar trivseln** för personalen om det finns möjlighet till **flexibla lösningar** som underlättar vardagspusslet.*
-
- **Svårt att bygga företagskultur**, diskussion. Informationsprocessen blir tydligare och effektivare när man är på plats.
 - **Nyanställda** är svåra att lära upp på distans då man behöver se personen för att veta om personen förstår det som lärs ut. Man behöver **lära känna** varandra först. Det är också viktigt att få med alla nya in i verksamhetens arbetskultur och gemenskap.
 - De som är på plats får ta ett större ansvar vid t.ex. kundkontakter utifrån. Blir en **mer ojämn** arbetsfördelning.
 - De som inte pga. arbetets natur kan jobba på distans kan uppleva det som **orättvist** att andra har möjligheten.

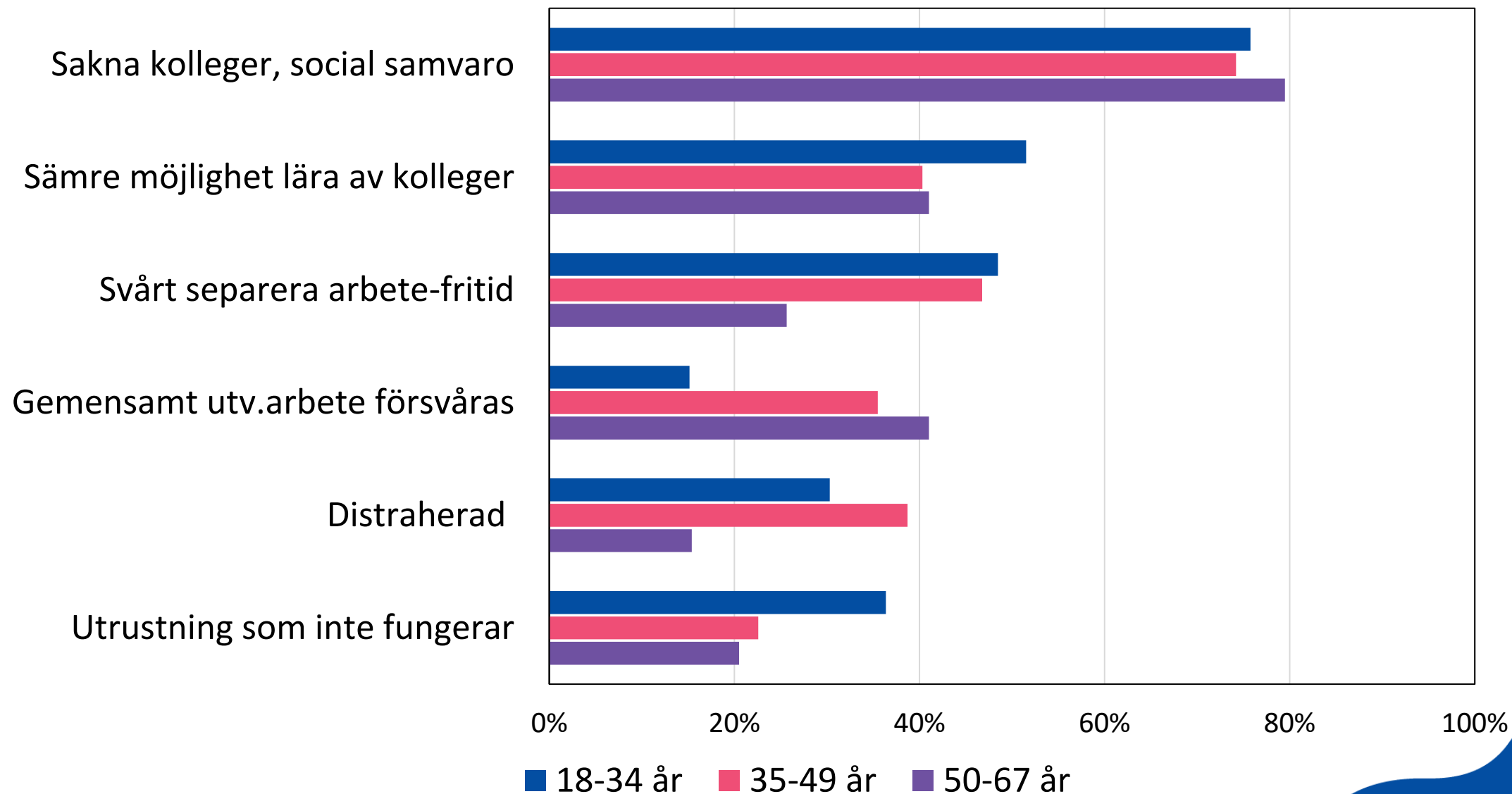

Fördelar med distansarbete (arbetstagare)

Källa: ÅSUB

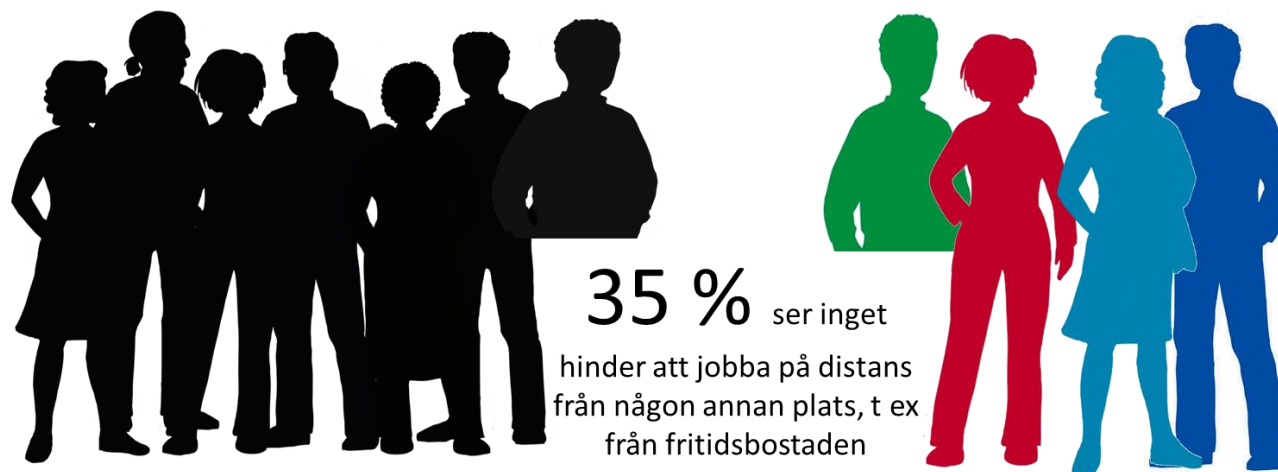
Nackdelar med distansarbete (arbetstagare)

Källa: ÅSUB

Arbetstagare – Varifrån jobba?

- *Finns det något som hindrar dig från att arbeta på distans i framtiden i så stor utsträckning som du skulle vilja?*
Hälften svarade **Nej**.
- 35 procent ser inget hinder att jobba från fritidsboende eller annan plats

Arbetstagares kommentarer om distansarbete

- *Ett **flexibelt arbetsliv** på distans är ultimat. Underlättar enormt med **livspusslet**.*
- ***Älskar** att arbeta på distans p.g.a att jag har **problem att koncentrera mig** när jag hela tiden blir avbruten av någon som vill prata.*
- *Det ger en glidning mot **mera jobb** under dygnets alla timmar. Vi förväntas jobba hela tiden, även när vi är sjuka eller lediga.*
- *Det är **svårare att dra gränsen**.*
- *Jag har arbetat mycket på distans före pandemin, men pandemin har fört med sig **förbättringar av samarbetsverktygen** och, framför allt, en större kompetens i distansarbete hos fler personer. Tröskeln att hålla möten på nätet, i stället för att resa flera timmar, är nu betydligt lägre.*
- *Kombinationen distans och icke-distans känns bäst. Att man har **kontroll** över åtminstone en del av arbetstiden, att **kunna välja** att jobba på distans.*

Sammanfattning - Åland

Pandemins gav ett ökat intresse för och ökad medvetenhet om distansarbete.

Åländska arbetsgivare

- Ingen förändring hos många
- Erbjuder distansarbete om möjligt, även heltid på distans
- Satsar på ledarskapsutbildning
- Vill att alla är på plats vissa tider/dagar

Åländska arbetstagare inför framtiden - FLEXIBILITET

- Majoriteten av de som jobbat på distans vill fortsätta med distansarbete i någon form
- 61 % av yngre åldersgruppen vill jobba deltid på distans

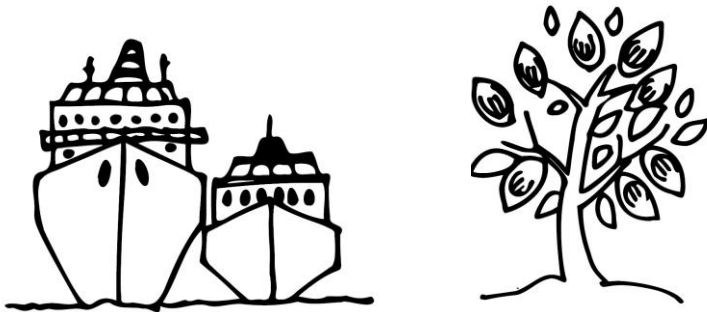
Att navigera i ett förändrat arbetslandskap

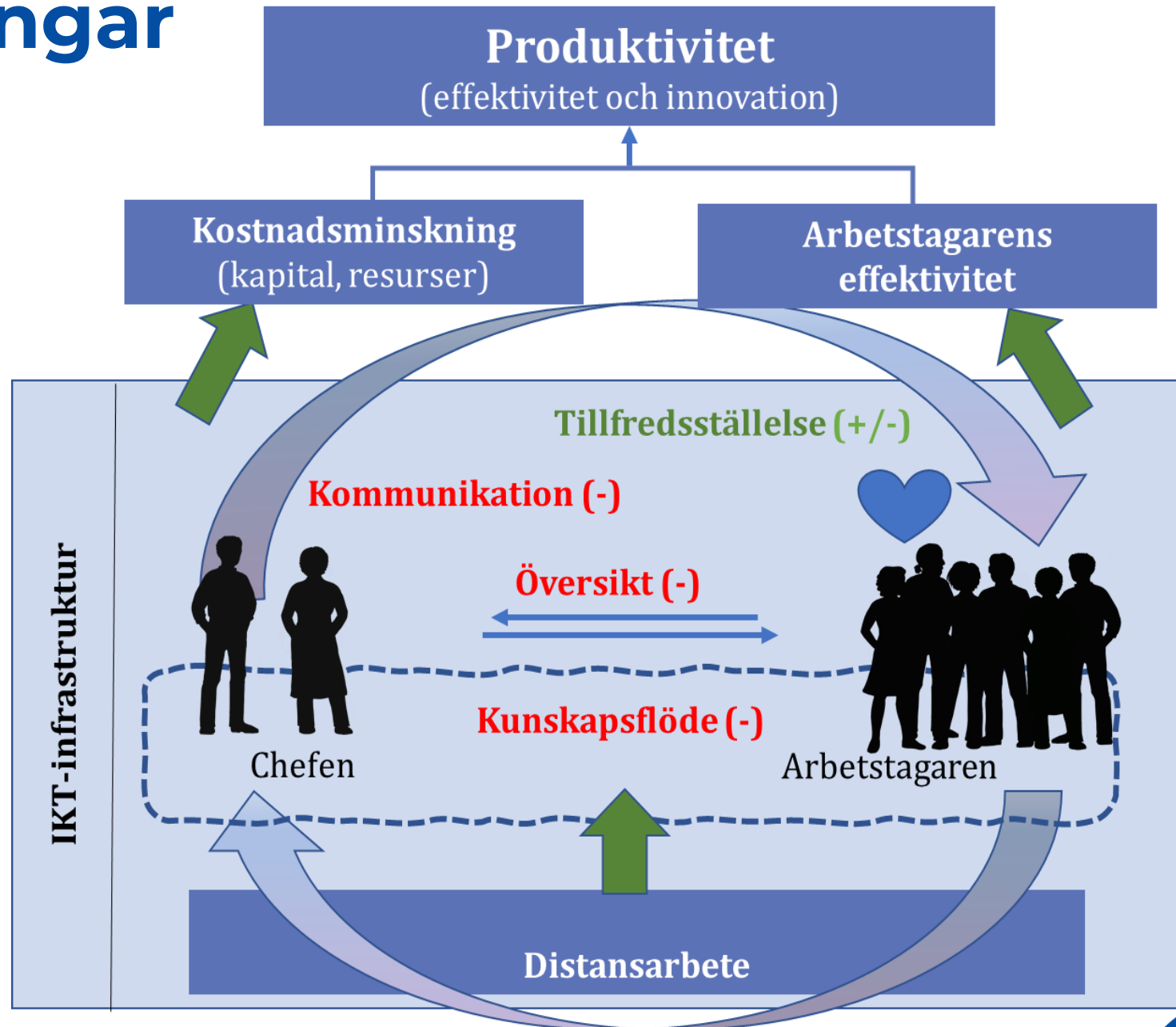
Översikten visar

- Att Åland har

- UTMÄRKTA FÖRUTSÄTTNINGAR (bredband)
- LÄGRE ANDEL DISTANSARBETE ÄN I ANDRA NORDISKA LÄNDER

Utmaningar

OECD:s bild,
översättning ÅSUB

Så – vad ska vi ta med oss?

- Infrastruktur, policys
- Ledarskapsutbildning
 - Individer > personlig utveckling hos chefer
- Resiliens (omorienteringsförmåga)
- Förtroende
- Nyttänkande
 - Inspiration och goda exempel utifrån
- Resultat- och målstyrning
- Att pröva sig fram, ha avtal några månader, ändra det som inte fungerar, individuella lösningar
- Valfrihet

”One size does not fit all”
- Inte för alla – medvetenhet om risken för segregering och avundsjuka

En attraktiv plats?

- Att bo på
- Att arbeta på
- Att besöka

Flexibilitet

- Påverkar arbetstagares hälsa och välmående
- Attraktivt sätt att få tillgång till extern kompetens
- Möjlig inflyttning av personer med extern arbetsgivare

Bilden tagen av Jane Hellström.
Bilden är från Seglinge.

Oktober 2022

Ålänningar och miljö

Beredskap till förändring

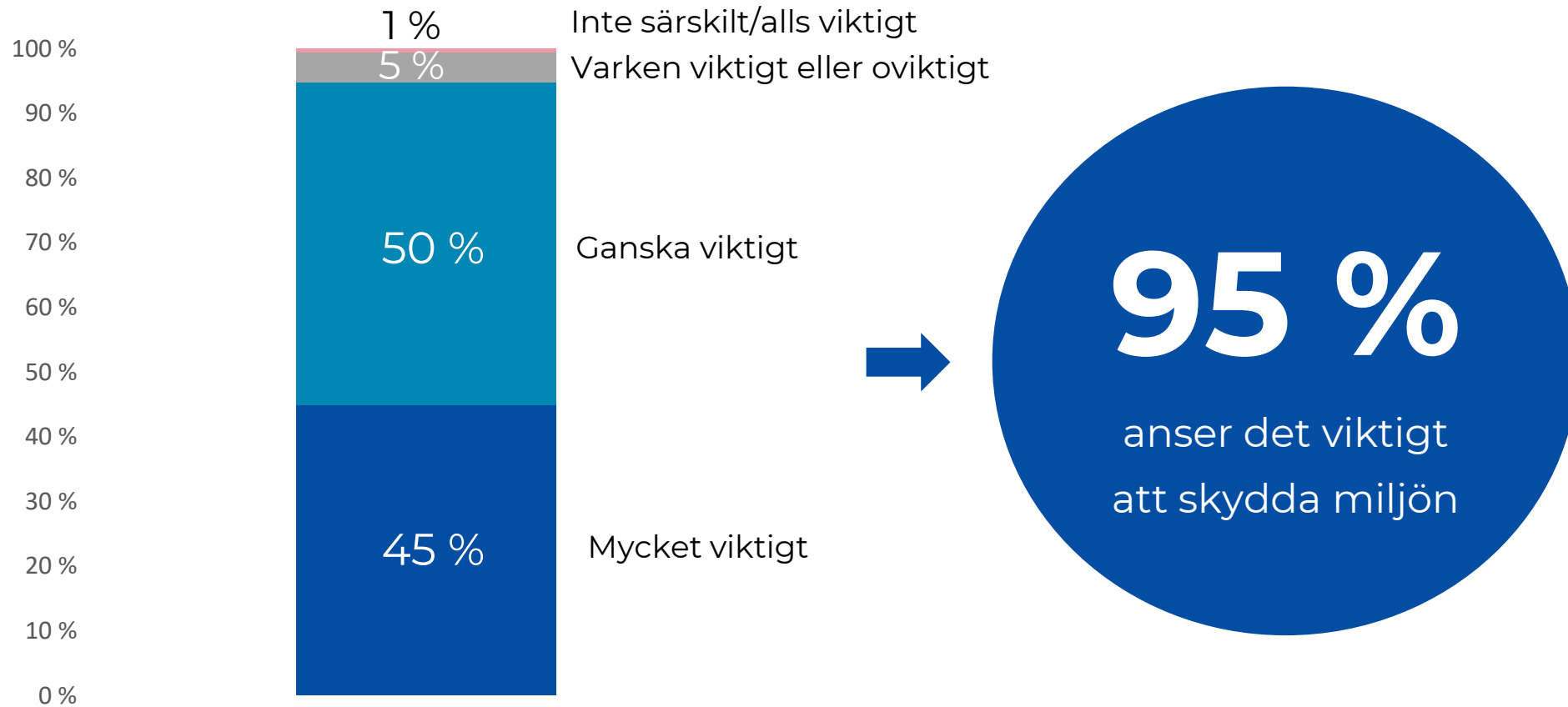
Maria Viktorsson, 19.10.2022

Bakgrund

- Enkätundersökning om *ålänningars miljömedvetenhet och -engagemang*
- Uppföljning från 2008 och 2015
- Slumpmässigt urval bland personer bosatta på Åland över 18 år
- Insamling av svar: januari-mars 2022
- 565 svar

Attityd till miljöfrågor

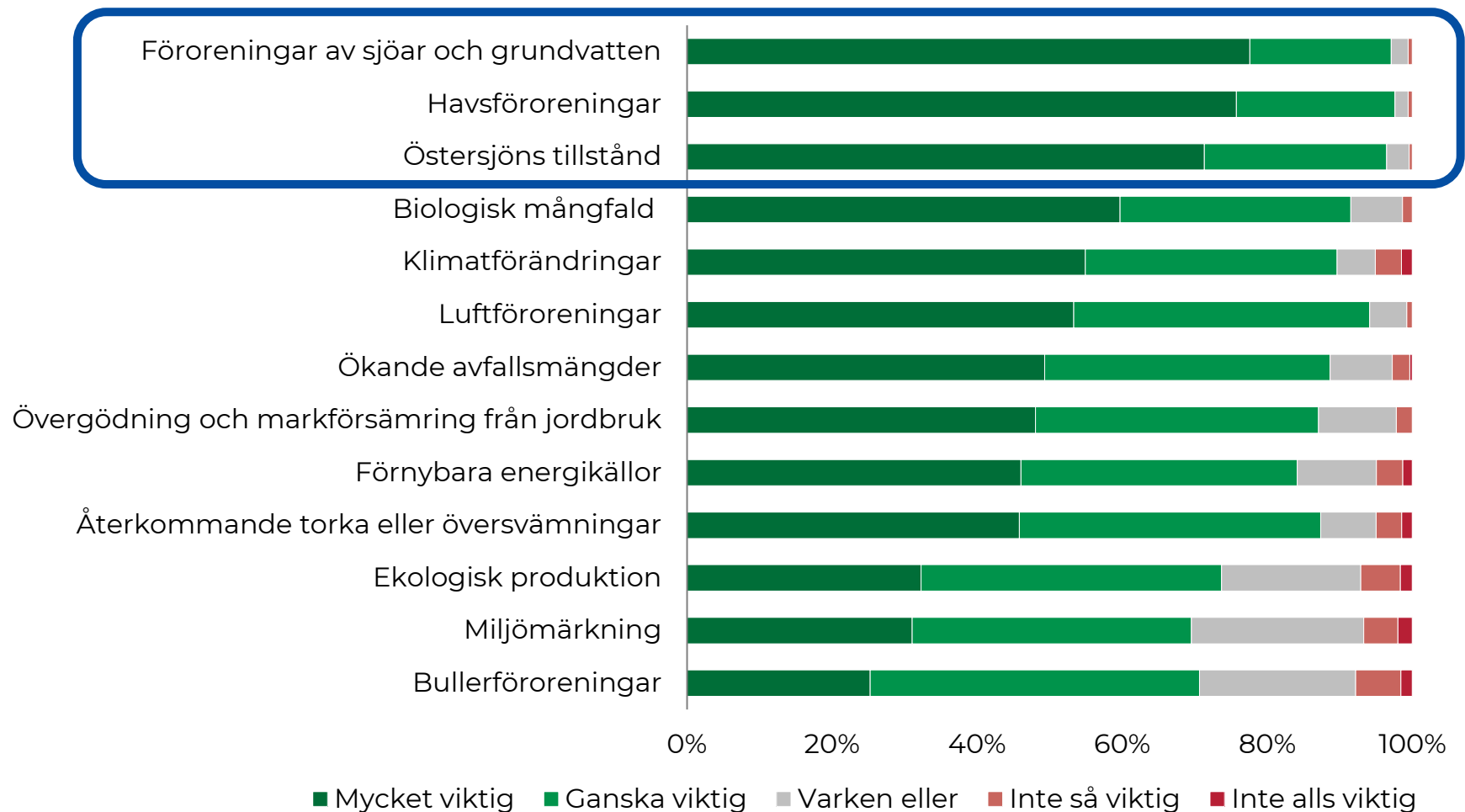
Hur viktigt är det för dig personligen att skydda miljön?

Källa: ÅSUB. Obs, avrundade tal.

De viktigaste miljöfrågorna

Hur viktiga anser du att följande miljöfrågor är?

Grön omställning?

Vad gör vi redan idag och vad är vi villiga att förändra till förmån för miljön?

Vanligaste aktiviteterna för miljön

Andel som **redan gör systematiskt/mycket** till förmån för miljön

Vanligaste aktiviteterna för miljön

Andel som **redan gör systematiskt/mycket** till förmån för miljön

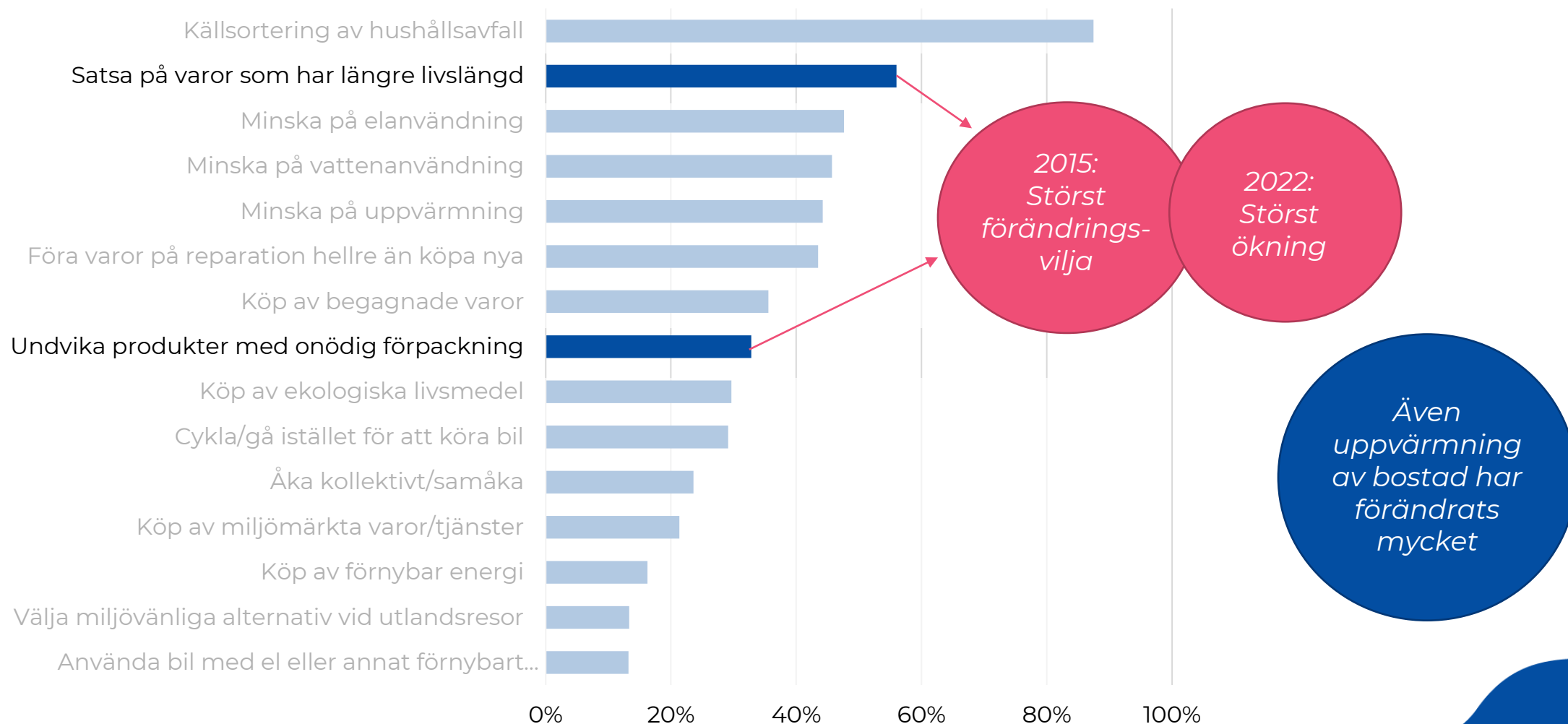
Vanligaste aktiviteterna för miljön

Andel som **redan gör systematiskt/mycket** till förmån för miljön

Vanligaste aktiviteterna för miljön

Andel som **redan gör systematiskt/mycket** till förmån för miljön

Beredskap till förändring

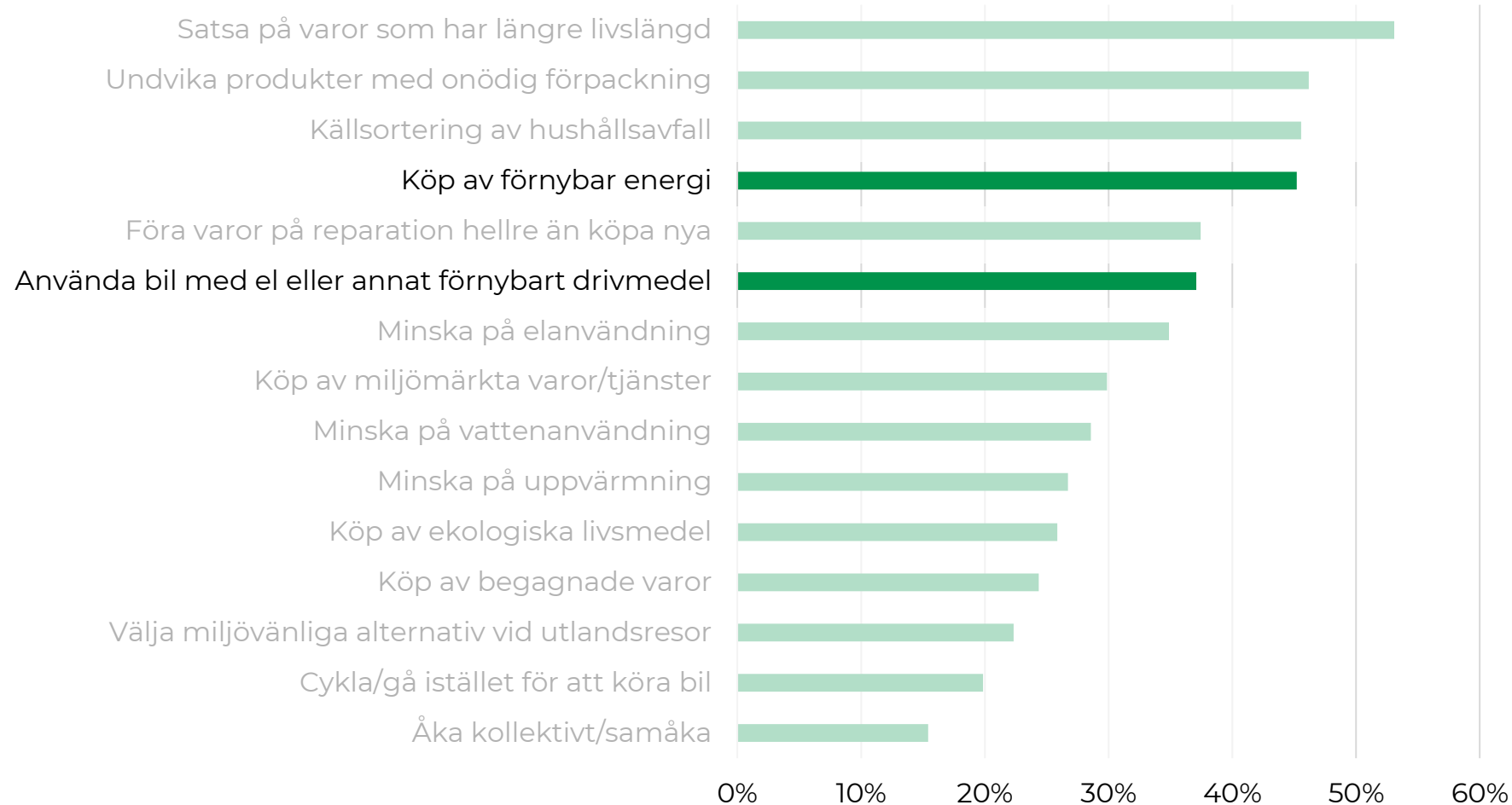
Andel som är **villig att ändra sitt beteende mycket** till förmån för miljön när det gäller...

Andel av samtliga svarande exkl. de som svarat gör redan systematiskt/mycket och inte relevant
Källa: ÅSUB

Beredskap till förändring

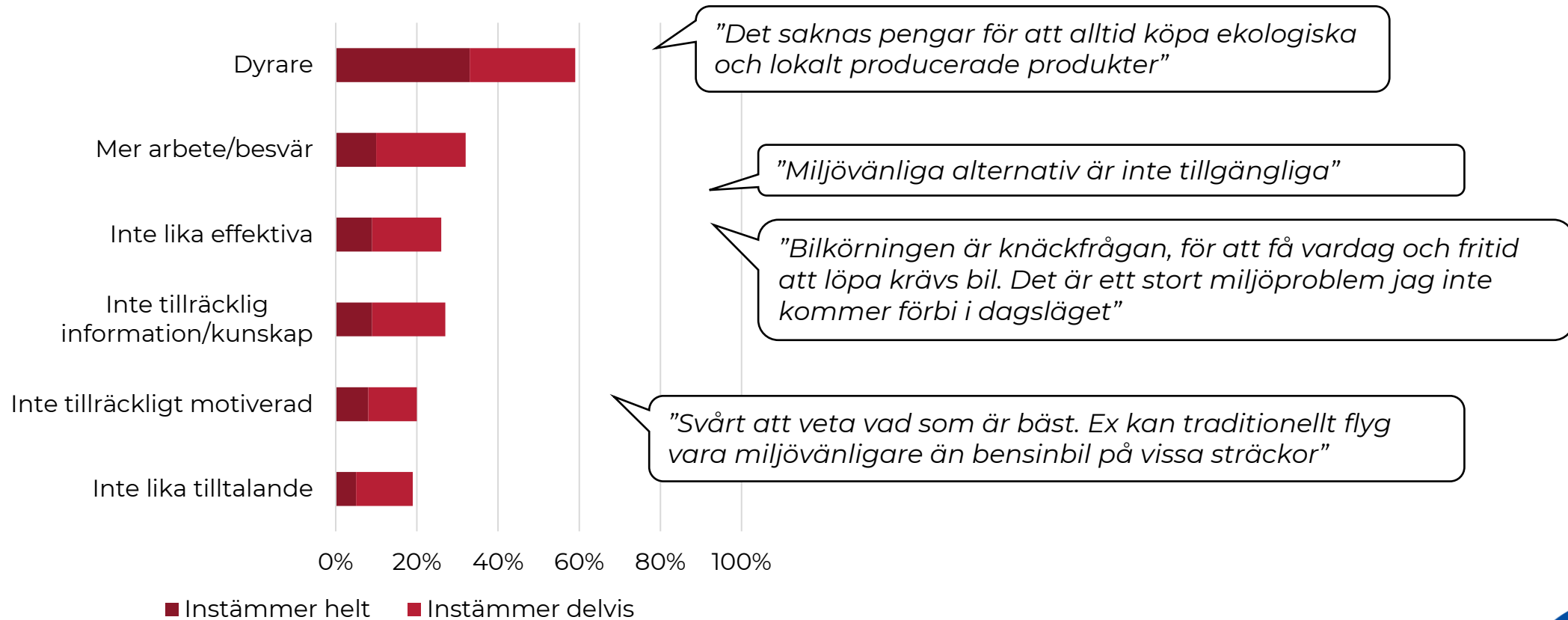
Andel som är **villig att ändra sitt beteende mycket** till förmån för miljön när det gäller...

Andel av samtliga svarande exkl. de som svarat gör redan systematiskt/mycket och inte relevant
Källa: ÅSUB

Hinder för förändring

I vilken utsträckning instämmer du i att följande hindrar dig från att göra mer för miljön?

Framtidens arbetsmarknad och grön omställning

Ett lunchseminarium med nordiskt och regionalt perspektiv

PROGRAM

- ✓ Katarina Fellman
- ✓ Åsa Ström Hildestrand
- ✓ Gustaf Norlén
- ✓ Ester Laurell
- ✓ Maria Viktorsson
- ✓ **Johanna Backholm**
- ✓ **Fredrik Rosenqvist**
- ✓ **Linnéa Johansson**
- ✓ **Publikens frågor**